

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026-610--55723341
Konu : Soru Önergesi (7/29765)

09.07.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :03.06.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.656428 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Van Milletvekili Sayın Muazzez ORHAN tarafından verilen 7/29765 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı (5 sayfa)

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Van Milletvekili Sayın Muazzez ORHAN'a ait 7/29765 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-9) Covid-19 Kapsamında Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Normalleşme ve Alınacak Tedbirler konulu 2020/8 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi kapsamında; 60 yaş ve üzeri olanlar, Sağlık Bakanlığı'nın belirlediği kronik hastalığı bulunanlar ile Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı'nın 02.06.2020 tarihli ve E.19531 sayılı yazısı çerçevesinde istihdam şekline bakılmaksızın görev yapan hamile personelden gebeliğinin yirmi dördüncü haftasından otuz ikinci haftasına kadar olan süre içerisinde bulunanlar, idari izinli sayılmakta olup söz konusu personelin idari izinli sayılmasına yönelik işlemler ilgili mevzuat çerçevesinde yürütülmektedir. Bunun yanında, Bakanlığımız çalışanlarından covid-19 testi pozitif çıkan personel sayısı 48'dir.

Sağlık Bakanlığı'nca önerilen güvenli sosyal mesafe çerçevesinde bir yandan personelimizin ve yükümlülerin hastalıktan etkilenme riskini en aza indirmek; diğer yandan gümrük işlemlerinin devamlılığını sağlamak amacıyla; gerek koronavirüsle mücadele kapsamında bu süreçte; gerekse salgın öncesi süreçte gümrük işlemlerinin dijitalleşmesi, temassız ticaret uygulamaları, ticaretin kolaylaştırılması, bilgiye kolay erişim, gümrük idarelerindeki yoğunluğun azaltılması ve Bakanlığımız personelinin çalışma koşullarının iyileştirilmesi amacıyla bir dizi uygulama hayata geçirilmiştir.

Bu kapsamda çalışanlarımızı salgına karşı korurken, eşya hareketinin ve mal tedarikinin dolayısıyla ticaretin etkin, kontrollü ve güvenli bir şekilde devamlılığını sağlamak amacıyla;

Hayata geçirdiğimiz Temassız Ticaret uygulaması ile pandemi döneminin başlarında Habur Gümrük Kapısından ticaretin aksamamasını teminen tampon bölgede konteyner/dorse/şoför değişimi yoluyla insan teması olmadan ticaretin gerçekleştirilmesi sağlanmıştır.

Bulgaristan'a açılan Kapıkule Gümrük Kapısında yer alan GTİ TIR Parkında, herhangi bir insan teması olmaksızın gerekli sağlık tedbirleri çerçevesinde dorse/şoför/konteyner değişimi yoluyla güvenli bir şekilde ticaretin devamlılığı sağlanmıştır.

Yine Temassız Ticaret uygulaması kapsamında, İran'a açılan Kapıköy Gümrük Müdürlüğünde her iki yönlü demiryolu işlemleri kontrollü olarak gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, anılan Gümrük Kapısında her iki yönde olmak üzere, insan geçişi ve teması olmaksızın, vagonlar Türkiye tarafından lokomotiflerle itilip, İran tarafından yine lokomotiflerle çekilmek suretiyle, işlemler gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede, vagonların kabul ve sevk işlemleri esnasında gerekli emniyet tedbirleri alınarak makine ve personelin sınırı geçmelerine izin verilmemiştir. İran'a açılan kara hudut kapılarında giriş ve çıkışlara ilişkin alınmış olan tedbirler dolayısıyla, özellikle Türki Cumhuriyetlere transit rejimi kapsamında yük taşıyan araçların çıkış yapmak üzere Kaçkar Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğüne bağlı Sarp Gümrük Müdürlüğüne yönelmesi nedeniyle, yurtdışına çıkış yapmak üzere Gürcistan'a açılan kara sınır kapılarımıza yapılacak sevklerde "http://kackar.ticaret.gov.tr/duyurular/gunluk-tir-sayilari" adresinden söz konusu kapılardan bir önceki günün çıkış sayıları da kontrol edilmek ve mezkûr kapılarla eşgüdüm sağlanmak suretiyle, sevk işlemlerinin Sarp Gümrük Kapısındaki yığılmaları engelleyecek ve Aktaş ve

Türkgözü Gümrük Kapılarının da daha etkin kullanılmasını temin edecek şekilde yapılmasına yönelik tüm önlemler alınmıştır.

Deniz yolu taşımacılığı kapsamında Ro-Ro ve kargo taşımacılığı halihazırda devam etmekle birlikte, deniz gümrük kapılarında gemi mürettebatının gemiden çıkışına ve karada çalışanlarla temasına kesinlikle izin verilmemiş, gemi yanaşınca kapakları dezenfekte edilerek, koruyucu maske ve dezenfektasyon dahil her türlü önlem alınmış olarak özel çekici ile dorseler alınmakta, çekici ve gemiden çıkış yapan her dorse dezenfekte edilmektedir. Gemi tamamen boşaltılınca da tekrar dezenfektasyon işlemi yapılarak yükleme başlatılmaktadır.

Eşyanın yurt içinde gerçekleştirilecek gümrük işlemlerinin de en az temasla gerçekleştirilmesi için yenilikçi yöntemler geliştirilmiş ve bu kapsamda, 03.04.2020 tarihinde ilk kez ithalatı yerinde gümrükleme uygulaması hayata geçirilerek tüm işlemler dijital ortamda risk kriterlerine göre temassız olarak gerçekleştirilmiştir.

Hayata geçirilmiş olan İhracatta Kâğıtsız Gümrük Projesi kapsamında, ihracat beyannamesi eki tüm belgeler ve beyanname ile ilgili olarak yapılan tüm işlemler elektronik ortama alınarak gümrük beyannamesi ile ilgili tüm işlemlerin kâğıtsız ortamda yürütülmesi sağlanmıştır. Bu sayede ihracat işlemleri temassız ticarete imkân tanıyacak şekilde yürütülmekte; yükümlü ile memurun bir arada bulunmasına ihtiyaç bulunmamaktadır.

Menşe Şahadetnameleri ile Form A Menşe Belgelerinin tamamen elektronik olarak düzenlenmesi ve onaylanması uygulamasına 08.04.2020 tarihinden itibaren geçilmiş olup Avrupa Komisyonu ile varılan mutabakat neticesinde; Avrupa Birliği ülkelerinin ilgili makamlarına sunulmak üzere tamamen elektronik ortamda düzenlenen ve onaylanan A.TR Dolaşım Belgesi, EUR.1 ve EUR.MED dolaşım belgelerinin gümrük vizesi kısmına gümrük memurlarımızın ıslak imzasının atılması uygulamasına 24.04.2020 tarihi itibarıyla son verilmiştir.

Gümrük idarelerinde insan ve evrak hareketliliğinin asgari seviyeye indirilmesi kapsamında, yükümlülerin gümrük idarelerinde geçireceği zamanın azaltılması ve ticaretin aksamamasını teminen 04.05.2020 tarihi itibarıyla sarı hattan kırmızı hatta çevrilen gümrük beyannamelerinde, beyannamenin beyan sahibi hanesindeki yükümlünün Yükümlü Kayıt ve Takip Sisteminde kayıtlı bulunan elektronik posta adresine anlık bildirim gönderilmesi uygulaması devreye alınmıştır.

Tek Pencere Sistemi ile dış ticarete konu olan eşya için gerekli tüm bilgi ve belgelerin tek bir başvuru noktasında, uluslararası geçerliliği olan standart bir formatta sunulması uygulaması hayata geçirilmiştir. Tek Pencere Sistemi ile eşyanın ithali ve ihracı için gerekli izin başvuruları ve onay süreçleri elektronik ortamda yapılmakta, yükümlünün izni veren gümrük idarelerine veya ilgili kuruma fiziken başvurmasına gerek kalmamaktadır.

Bakanlığımız, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Kredi Kayıt Bürosu koordinasyonunda uygulamaya geçen E-Teminat projesi kapsamında gümrük idarelerine hitaben düzenlenen teminat mektupları elektronik ortamda düzenlenmeye başlanmış ve teminat işlemlerinde kağıt/evrak kullanımının büyük oranda azalması sağlanmıştır.

Gümrük idarelerinde gümrük personeli ve yükümlüler arasındaki temasın azaltılmasını teminen, geçici ithalat rejimi, hariçte işleme rejimi ve geçici ihracatta, gümrük idarelerinde yapılacak ayniyat tespit işlemlerinde fiziki temasın azaltılarak bu işlemlerin eşyaya ilişkin fatura bilgileri, fotoğraf, seri no vb. belge/bilgiler dikkate alınarak gerçekleştirilmesine yönelik önlemler alınmıştır.

Koronavirüs salgını nedeniyle Gümrük Yönetmeliği'nin 196'ncı maddesinin ikinci fıkrasının b, c ve d bentlerinde düzenlenen, emsal tahlil raporu kullanımı süreleri uzatılmıştır.

Gümrük idarelerimizce sunulan muhtelif hizmetlerin (21 adet) e-devlet üzerinden veya Bakanlık web sayfası üzerinden ulaşılabilecek programlar vasıtasıyla verilmesi sağlanmış olup yükümlülerin işlemleri mümkün olduğunca gümrük idarelerimizle temas kurmadan gerçekleştirmeleri temin edilmiştir.

Gümrük idarelerimizde, 10 m²'lik alanda üç kişiden fazla bulunmayacak şekilde hizmet verilmesi ve yetkisiz iş takibi yapılmasının önüne geçilmesi için gerekli tüm tedbirlerin alınması hususunda tüm Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerimize bilgilendirme yapılmıştır.

Bunun yanında, Yolcu ve eşya araması sırasında hastalığın bulaşma riskinin en aza indirilerek halk sağlığının korunması amacıyla, Gümrük Muhafaza personelinin maske, eldiven ve solüsyon kullanılması sağlanmış olup gerçekleştirilen iş ve işlemlerde Sağlık Bakanlığı'na alınan önlemler takip edilmiştir. Sağlık Bakanlığı personelinin Covid-19 koronavirüsüne karşı yürüttüğü protokollerin sektöre ugramaması amacıyla, Gümrük kapılarında Sağlık Bakanlığı görevlilerinin iş ve işlemlerinin kolaylaşması için gerekli tedbirler alınmıştır. Tüm Gümrük kapılarında Covid-19 koronavirüsüne karşı Sağlık Bakanlığı'na önlem alınmaya başlandığı andan itibaren titizlikle takip edilen ülke politikası gereğince alınan tedbirlerin eşzamanlı olarak uygulanması için gerekli koordinasyon çalışmaları yapılmıştır. Tır şoförlerinin herhangi bir temasa karşın izlenebilmesi amacıyla, Habur Gümrük Sınır Kapısına, insansız hava aracı gönderilerek, Irak sınırında tampon bölgede araçtan inmeden dorse değişimi yapan şoförlerin herhangi bir temasa karşın izlenmeleri sağlanmaktadır. Ayrıca, yine şoförlerin birbiriyle temasını azaltmak maksadıyla sahaya kamera sistemi kurulmuş ve Bakanlığımızın Komuta Kontrol Merkezinden de izlenmesi yapılmaktadır.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca Tasfiye Genel Tebliği (Elektronik İşlemler) Seri No:1 kapsamında gerçekleştirilmekte olan e-ihalelere bekletilmeyecek eşya satışları hariç olmak üzere 01.04.2020 tarihi itibarıyla geçici olarak ara verilmiş olup, 01.06.2020 tarihinde ihalelere başlanmıştır. E-ihale işlemleri kapsamında eşyanın görülmesi ve teslim alınması süreçlerinde maske kullanımı ile sosyal mesafe ve hijyen kurallarına uyulması zorunluluğu uygulanmaktadır.

Yine Bakanlığımız bünyesinde tasfiyelik hale gelen eşyanın satışa sunulduğu beş perakende satış mağazasının faaliyetlerine 20.03.2020 tarihi itibarıyla geçici olarak ara verilmiş olup 12.05.2020 ve 01.06.2020 tarihleri arasında mağazalar tekrar faaliyetlerine başlamıştır. Mağazalarda belirli sayıda kişi bulundurulması, personel ve vatandaşlarca maske kullanılması, kişiler arasındaki mesafenin korunmasına yönelik önlemler de dahil olmak üzere İçişleri ve Sağlık Bakanlıklarının konuya ilişkin düzenlemeleri uyarınca gerekli önlemlerin uygulanmasında azami özen gösterilmektedir.

Bakanlığımızca gerçekleştirilecek olan birtakım etkinlikler, ödül ve tanıtım törenleri, teknik müşavirlik hizmetleri, alım heyeti programları, genel ticaret heyeti programları ve uluslararası fuarlar pandemi nedeniyle ertelenmiştir. Ertelenen kimi programların ise sanal ortamda düzenlenmiş ve düzenlenmesine de devam edilecektir. Bu kapsamda, sanal ortamda gerçekleştirilen ve gerçekleştirilecek toplantılar ile ertelenen ve iptal edilen organizasyonların etkisinin büyük ölçüde bertaraf edilmesi hedeflenmiştir.

Öte yandan, Covid-19 salgın hastalığına karşı mücadelede alınan tedbirlerin tüketici hakem heyetlerinin faaliyet alanı kapsamında hak kayıplarına yol açmasının önlenmesi amacıyla, Tüketici Hakem Heyetleri Yönetmeliği'ne geçici bir madde eklenerek bahsi geçen Yönetmelikte değişiklik yapılmıştır. Bu kapsamda, tüketici hakem heyetlerinin toplantılarının yapılması ile tüketici hakem heyetleri tarafından ilgili kişilerden istenen bilgi ve belgelerin sunulması için verilen süreler, bilirkişilere raporlarını hazırlamaları için verilen süreler ve tüketici hakem heyetleri kararlarının taraflara tebliğ edilmesi için belirlenen süreler 13.03. 2020 ile 15.06. 2020 tarihleri arası dönem için durdurulmuştur.

Bu çerçevede, Covid-19 salgın hastalığı nedeniyle alınan tedbirlerin sıkılaştırılması ve Bakanlığımızın “Evde kalın” çağrısı uyarınca, vatandaşlarımız tüketici hakem heyetlerine bizzat elden başvuru yapmak yerine elektronik ortamda e-Devlet kapısı üzerinden Tüketici Bilgi Sistemi (TÜBİS) aracılığıyla başvuru yapmaya yönlendirilmiştir.

2020 yılının ilk 4 aylık bölümünde yapılan başvuruların istatistikleri ayrıntılı olarak incelendiğinde; aynı yılın ilk 3 ayında tüketici hakem heyetlerine yapılan toplam başvurunun 150.578 adet olduğu ve bu başvurulardan 52.546 adet başvurunun elektronik ortamda yapıldığı görülmektedir. Yaşanan covid-19 salgın hastalığı nedeniyle alınan tedbirlerin sıkılaştırılması ve Bakanlığımızın “Evde kalın” çağrısı sonucunda aynı yılın Nisan ayında tüketici hakem heyetlerine yapılan toplam 29.888 adet başvurudan 23.995 adet başvurunun e-Devlet Kapısı üzerinden yapılmış olduğu anlaşılmaktadır.

Bunun yanında, 2020 yılının ilk 5 ayında tüketici hakem heyetlerine yapılan toplam 215.720 adet başvurunun 17.164 adedinin (yaklaşık %7,95’inin) internet alışverişleri ile ilgili olduğu anlaşılmaktadır.

2020 Mart itibarıyla Ülkemizde de yaygınlaşmaya başlayan “yeni tip koronavirüs (Covid-19)” sebebiyle, ALO 175 tüketici çağrı merkezine yönelik başvurularda da artış olmuştur. Başvurularda ki artış 2019 yılının aynı dönemi ile karşılaştırıldığında Mart 2020’de %240, Nisan 2020’de %183 ve Mayıs 2020’de %140 seviyesinde olduğu görülmektedir.

Diğer taraftan, pandemi süresince vatandaşlarımızın ve iş dünyasının kesintisiz bir şekilde Bakanlığımız tarafından verilen 14 farklı destekten istifade edebilmeleri için daha kolay ve anlaşılır biçimde sunulması amacıyla kolaydestek.gov.tr isimli internet sitemiz oluşturulmuştur.

Bunun yanında, Bakanlığımızca devlet yardımları müracaat süreçleri pandemi öncesinde de online sistemler üzerinden elektronik olarak gerçekleşmekte olup pandemi sürecinde de başvurular Kayıtlı Elektronik Posta Sistemi, Destek Yönetim Sistemi, Turquality ve Dahilde İşleme Rejimi Otomasyon sistemleri aracılığıyla yararlanıcıları temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilere ait elektronik imza kullanılmak suretiyle belgelerin e-imzalı olarak çevrimiçi olarak sunulmasının temin edilmesiyle işlem güvenliği sağlanmaktadır.

Tüm bunların yanı sıra, Bakanlığımızca koronavirüs pandemisine karşı ilk günden itibaren büyük bir hassasiyetle tüm tedbirler alınarak çalışmalar sürdürülmektedir. Bu kapsamda, şubat ayı başından itibaren personelimizin eldiven, tulum, siperlik, tam korumalı gözlük ve dezenfektan gibi ihtiyaçları karşılanmıştır. Güvenli sosyal mesafeyi korumak amacıyla personel servislerinde, ortak kullanım alanlarında ve asansörlerde gerekli tüm tedbirler alınmıştır. Farkındalığın artırılması amacıyla hizmet binalarımızda Sağlık Bakanlığı tarafından hazırlanan koronavirüs bilgilendirme afişleri asılmıştır. Hizmet binalarımız, gümrük kapılarımız, limanlarımız, personel servis araçlarımız ve resmi araçlarımız rutin olarak dezenfekte edilmektedir. Bakanlığımız ana hizmet binaları girişlerine termal kamera sistemleri kurularak girişlerde vücut ısı kontrolü yapılmaktadır. Personelimizin kullanımında bulunan yemekhaneler, ticari alanlar, çay ocakları, kafeteryalar, spor salonları ve misafirhanelerin faaliyetleri geçici olarak askıya alınmıştır. Personelimizin yemek ihtiyacı kumanya dağıtımı yapılmak suretiyle temin edilmiştir.

Sonuç olarak; Koronavirüs pandemisiyle mücadele edilmesi kapsamında önceliğimiz olan halkımızın ve personelimizin sağlığının korunması noktasında hükümetimiz tarafından alınan tüm önlemler, vakit kaybetmeksizin uygulanırken diğer taraftan toplumsal ihtiyaçların temini ve tedarik zincirinin sürdürülebilirliğinin sağlanması noktasında kilit öneme sahip olan

g mr klerimizde ticaretin aksamadan devamı için de faaliyetlerimiz büyük bir özveriyle 7/24 sürdürülmektedir.

Öte yandan, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu kapsamında istatistiksel bilgilerin saklanması, kullanıcıya sunulması, söz konusu alanlara ilişkin sistemlerin geliştirilmesi ve bu amaçla ulusal ve uluslararası bir bilgi ağı ve bilgi akış sisteminin oluşturulmasını koordine etme görevi Türkiye İstatistik Kurumuna verildiğinden soru  nergesine konu ihracat verilerine bahsi geçen kurumun internet adresinden ulaşılabilmektedir.